

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ... สำนักงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ... สงต. โทร. ๐-๒๖๑๘-๒๓๒๓ ต่อ ๑๗๑๐-๑๑

ที่... นร.๐๒๐๙.๐๓/๒๒๓... วันที่... ๒... กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง... สรุปการประชุมสภาระหว่างรัฐบาลว่าด้วยโครงการสารสนเทศเพื่อปวงชนอย่างไม่เป็นทางการ...

เรียน... อปส.

๑. อปส. มอบหมายให้คณะผู้แทน กปส. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชนของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ซึ่งมี อปส. เป็นประธานคณะกรรมการฯ เข้าร่วมการประชุมสภาระหว่างรัฐบาลว่าด้วยโครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน (Intergovernmental Council for the Information for All Programme: IFAP) อย่างไม่เป็นทางการในวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นการประชุมแบบทางไกลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ตามหนังสือเชิญของสำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยประจำยูเนสโก (รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๑)

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ โครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน (The Information for All Programme: IFAP) เป็นหนึ่งในโครงการภายใต้การดำเนินงานของยูเนสโก ให้ความสำคัญกับการสนับสนุน ส่งเสริม และให้คำแนะนำประเทศสมาชิกในการพัฒนาข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ ให้มีคุณภาพ อำนวยความสะดวกให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และรู้เท่าทันครอบคลุมทุกเพศ ทุกวัย รวมถึงผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ ตลอดจนสนับสนุนสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามหลักสิทธิมนุษยชนซึ่งประเทศไทยโดย กปส. ได้รับเลือกให้เป็นหนึ่งใน ๒๖ ประเทศที่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสภาระหว่างรัฐบาลของโครงการดังกล่าวเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ และมีวาระดำรงตำแหน่ง ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

๒.๒ การประชุมสภาระหว่างรัฐบาลฯ อย่างไม่เป็นทางการครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกร่วมพิจารณาติดตามผลการสำรวจเกี่ยวกับแผนกลยุทธ์ระยะกลางยูเนสโก (41 C/4) แผนกิจกรรมและงบประมาณของยูเนสโก (41 C/5) รวมถึงแนะนำการทำงานของคณะทำงานโครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน (IFAP Working Group) และการอภิปรายประเด็นการสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ตลอดจนภาวะวิกฤตที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ที่ประชุมยังได้ร่วมพิจารณาสถานการณ์ทางการเงินและแนวทาง การระดมทุนของ IFAP อีกด้วย

๒.๓ คณะผู้แทนประเทศไทยได้อภิปรายเพื่อนำเสนอผลงานของประเทศไทยที่สนับสนุนการดำเนินงานของ IFAP ได้แก่ การแปลคู่มือสำหรับการศึกษาและการฝึกอบรมด้านวารสารศาสตร์ เรื่อง “วารสารศาสตร์ ข่าวลวง และการบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร” ของยูเนสโก (Handbook for Journalism Education and Training: Journalism, ‘Fake News,’ & Disinformation) เป็นภาษาไทยในรูปแบบ E-Book โดย กปส. ซึ่งนำไปขยายผลด้วยการจัดงานเปิดตัวคู่มือดังกล่าวร่วมกับภาคีเครือข่าย และนำเสนอหาไปประยุกต์ใช้ในการสัมมนาเยาวชน “สื่อสร้างสรรค์ เท่าทันสื่อ” ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ นอกจากนี้ ยังอยู่ในระหว่างดำเนินกิจกรรมการผลิตคลิปวิดีโอสั้นภาษาไทยอธิบายเนื้อหาคู่มือฯ ทั้ง ๗ หน่วยการเรียนรู้ เพื่อนำมาเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์และสื่ออื่น ๆ ของ กปส. โดยมุ่งหวังให้สื่อมวลชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนไทยได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ การศึกษา และการดำเนินชีวิตอย่างรู้เท่าทันสื่อต่อไป โดย Ms. Dorothy K. Gordon ประธาน IFAP ชาวแคนาดาได้กล่าวชื่นชมการทำงานของไทยในประเด็นดังกล่าวและกล่าวเชิญชวนให้ไทยเข้าร่วมคณะทำงานด้านการรู้เท่าทันสารสนเทศของ IFAP ด้วย

๒.๔ ยูเนสโกกำหนดจัดการประชุมสมัชชาระหว่างรัฐบาลว่าด้วยโครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน (Intergovernmental Council for the Information for All Programme: IFAP) ครั้งที่ ๑๑ อย่างเป็นทางการในเดือนกันยายน ๒๕๖๓ ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส

๒.๕ สปต. จัดทำสรุปรายงานการประชุมสมัชชาระหว่างรัฐบาลว่าด้วยโครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน (Intergovernmental Council for the Information for All Programme: IFAP) อย่างไม่เป็นทางการเรียบร้อยแล้ว (รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๒)

๓. ข้อพิจารณา

๓.๑ กปส. สามารถดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนภารกิจด้านการพัฒนาสื่อในประเทศ ให้บรรลุเป้าหมายผ่านการประชุมคณะกรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชนของยูเนสโก และเชื่อมโยงกับกรอบความร่วมมืออาเซียนด้านข้อมูลข่าวสาร โดยมุ่งเน้นประเด็นหลัก ๆ ที่ IFAP ให้ความสำคัญ ๖ ด้าน ได้แก่ การรู้เท่าทันสารสนเทศ (Information Literacy) การเก็บรวบรวม อนุรักษ์สารสนเทศ (Information Preservation) ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา (Information for Development) จริยธรรมทางข้อมูลสารสนเทศ (Information Ethics) การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสะดวกเท่าเทียม (Information Accessibility) และโครงการพหุภาษาออนไลน์ (Multilingualism in Cyberspace)

๓.๒ กปส. สามารถนำหลักการ องค์ความรู้สากลมาดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่ประเทศไทย อาทิ การขับเคลื่อนด้านการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของ กปส. ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเชื่อมโยงผ่านคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติด้านต่างประเทศ คณะกรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชนของยูเนสโก รวมทั้งจัดทำคัลปีประชาสัมพันธ์การรู้เท่าทันสื่อ และนำผลการดำเนินงานรายงานต่อยูเนสโก

๓.๓ สปต. ได้จัดทำหนังสือถึงกระทรวงศึกษาธิการเพื่อส่งสรุปรายงานการประชุมสมัชชาระหว่างรัฐบาลว่าด้วยโครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน (Intergovernmental Council for the Information for All Programme: IFAP) อย่างไม่เป็นทางการ

๔. ข้อเสนอ

๔.๑ รับทราบสรุปรายงานการประชุมสมัชชาระหว่างรัฐบาลว่าด้วยโครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน (Intergovernmental Council for the Information for All Programme: IFAP) อย่างไม่เป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๒

๔.๒ ลงนามในหนังสือถึงเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ตามข้อ ๓.๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามเสนอในข้อ ๔

ทราบ
ลงนามแล้ว
พลโท
(สรรเสริญ แก้วกำเนิด)
อปส.
๑๓ ก.ค. ๒๕๖๓

วันเพ็ญ
(นางวันเพ็ญ อัทธิน)
ผอ.สปต.
เรียน อปส.

เพื่อโปรดทราบสรุปรายงานการประชุมฯ
ตามข้อ ๔.๑ และลงนามในหนังสือตามข้อ ๔.๒

(นางสุดฤทัย เลิศเกษม)

รปส.
๙ ก.ค. ๒๕๖๓

การประชุมสมัชชาระหว่างรัฐบาลว่าด้วยโครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน (Intergovernmental Council for the Information for All Programme: IFAP) อย่างไม่เป็นทางการ
ผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมแบบทางไกลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต
วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๓
ณ ห้องประชุม ชั้น ๗ อาคารกรมประชาสัมพันธ์

การประชุมสมัชชาระหว่างรัฐบาลว่าด้วยโครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน (Intergovernmental Council for the Information for All Programme: IFAP) อย่างไม่เป็นทางการ จัดขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุม ชั้น ๗ อาคารกรมประชาสัมพันธ์ เป็นการประชุมแบบทางไกลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยผู้เข้าร่วมการประชุมฝ่ายไทย ประกอบด้วย

๑. นางวันเพ็ญ อัทธตัน	ผู้อำนวยการสำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ
๒. นางศิริวรรณ คำปรีดา	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ
๓. นายสุรศักดิ์ ทรราชสิทธิ์	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ สปต.
๔. นางสาวศิริลักษณ์ รัตนวโรภาส	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ สปต.
๕. นายกวี จงกิจถาวร	ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนกรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชน

คณะกรรมการสมัชชาระหว่างรัฐบาลว่าด้วยโครงการสารสนเทศเพื่อปวงชนชุดนี้ ประกอบไปด้วย ประเทศสมาชิก ๒๖ ประเทศ โดยแบ่งเป็นกลุ่มประเทศที่ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งในการประชุมใหญ่สมัยสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ ๓๙ (และจะหมดวาระในการประชุมครั้งที่ ๔๑) ได้แก่ บาร์เรน เกาหลีเหนือ ฮังการี จาไมกา ลิทัวเนีย มาลี ไนเจอร์ โอมาน รัสเซีย แอฟริกาใต้ สวิตเซอร์แลนด์ ตุรกี และกลุ่มประเทศที่ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งในการประชุมใหญ่สมัยสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ ๔๐ (และจะหมดวาระในการประชุมครั้งที่ ๔๒) ได้แก่ เบลเยียม โกลด์โคสต์ กานา เกรนาดา ญี่ปุ่น มาดากัสการ์ มาเลเซีย เกาหลีใต้ ซาอุดีอาระเบีย และประเทศไทย โดยมี Ms. Dorothy K. Gordon จากกานาผู้ดำรงตำแหน่งประธาน IFAP ทำหน้าที่เป็นประธานการประชุม

นอกจากนี้ Mr. Moez Chakchouk ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกสาขาสื่อสารมวลชน เข้าร่วมประชุมในฐานะผู้แทนของผู้บริหารใหญ่ยูเนสโกสาขาสื่อสารมวลชน และยังมีผู้แทนจากประเทศสมาชิกอื่น ๆ เข้าร่วมประชุมในฐานะผู้สังเกตการณ์ด้วย รวมจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมแบบทางไกลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ครั้งนี้กว่า ๔๐ คน

๑. ผลการประชุม

๑.๑ Ms. Dorothy K. Gordon ประธาน IFAP กล่าวเปิดการประชุม โดยมีใจความสำคัญว่า ภารกิจหลักของ IFAP ในการสร้างสังคมแห่งความรู้โดยไม่ทอดทิ้งคนกลุ่มใดไว้ข้างหลัง (inclusive knowledge societies) ทวีความสำคัญยิ่งขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เนื่องจากเกิดการพึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณในทุกภาคส่วน ทั้งการศึกษา การทำงานและการใช้ชีวิต อันส่งผลให้เกิด Digital divide หรือช่องว่างของสังคมและความเหลื่อมล้ำในสังคมที่เกิดจากโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศที่ไม่เท่าเทียมกันเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของประเทศสมาชิก IFAP ที่จะทำงานร่วมกัน เพื่อหาทางออกให้กับสภาพปัญหาในปัจจุบันโดยมุ่งเน้นการดูแลกลุ่มผู้เปราะบางทางสังคมให้ทั่วถึงด้วย

๑.๒ Mr. Moez Chakchouk ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกสาขาสื่อสารมวลชน กล่าวเปิดการประชุมเป็นคนที่สอง โดยมีใจความสำคัญว่า ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 นี้ ถือเป็นวิกฤตที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของ IFAP ว่าการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และมีประโยชน์นั้นสามารถช่วยชีวิตคนได้ จึงขอให้ประเทศสมาชิกร่วมมือกันสนับสนุนการพัฒนาให้เกิดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในภาวะวิกฤตระดับสากล (Universal Access to Information in Times of Crisis) ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการรู้เท่าทันสารสนเทศ (Information Literacy) อย่างต่อเนื่อง

๑.๓ Ms. Dorothy K. Gordon แนะนำประธานและการทำงานของคณะทำงาน
โครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน (IFAP Working Group) ทั้ง ๖ ด้าน ต่อที่ประชุมดังนี้

(๑) Ms. Dorothy K. Gordon ประเทศกานา ประธานคณะทำงานด้านการรู้เท่าทัน
สารสนเทศ (Information Literacy)

(๒) Mr. Lazlo Z. Karvalics ประเทศฮังการี ประธานคณะทำงานด้านการเก็บรวบรวม
อนุรักษ์สารสนเทศ (Information Preservation)

(๓) Mr. Mano Verabathran ประเทศมาเลเซีย ประธานคณะทำงานด้านข้อมูลสารสนเทศ
เพื่อการพัฒนา (Information for Development)

(๔) Mr. Yves Pouillet ประเทศเบลเยียม ประธานคณะทำงานด้านจริยธรรมทางข้อมูล
สารสนเทศ (Information Ethics)

(๕) Mr. Cordel Green ประเทศจาไมกา ประธานคณะทำงานด้านการเข้าถึงข้อมูล
สารสนเทศได้อย่างสะดวกเท่าเทียม (Information Accessibility)

(๖) Mr. Evgeny Kuzmin ประธานคณะทำงานโครงการพหุภาษาออนไลน์ (Multilingualism
in Cyberspace)

๑.๔ ที่ประชุมหารือเกี่ยวกับร่างยุทธศาสตร์ แผนงานและงบประมาณของยูเนสโก ได้แก่
ร่างยุทธศาสตร์ระยะกลางของยูเนสโก (Medium-term strategy) ระยะ ๘ ปี ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๒๒ - ๒๐๒๙
(พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๒) และร่างแผนงานและงบประมาณของยูเนสโกระยะ ๔ ปี (Programme and Budget)
ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๒๒ - ๒๐๒๕ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๘) ที่ประเทศสมาชิก IFAP ได้ร่วมกันตอบแบบสำรวจ
ทางออนไลน์ก่อนการประชุมครั้งนี้ เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการทำงานองคการในอนาคตตามแนวทาง
การบริหารจัดการมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยคำนึงถึงลำดับความสำคัญของนโยบายระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับโลก
ตลอดจนแนวโน้มและปัจจัยท้าทายต่าง ๆ โดยร่างยุทธศาสตร์ประกอบด้วย หลักการบริหารจัดการองคการ
งบประมาณ การประเมินผล การจัดการทรัพยากร และการประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ ของสหประชาชาติ

๑.๕ ที่ประชุมร่วมหารือในประเด็นเพิ่มเติมอื่น ๆ ได้แก่ เห็นควรให้ประเทศสมาชิก
ดำเนินกิจกรรมที่สนับสนุน “วันสากลแห่งการเข้าถึงข้อมูล” (International Day for Universal Access to
Information: IDUAI) ในวันที่ ๒๘ กันยายนของทุกปี และหารือเกี่ยวกับกลยุทธ์ใหม่ในการระดมทุนของ IFAP
(Resource mobilization strategy) อีกด้วย

๒. บทบาทประเทศไทยในการประชุมสมัยสามัญครั้งที่ ๔๐

คณะผู้แทนประเทศไทยได้อภิปรายเพื่อนำเสนอผลงานของประเทศไทยที่สนับสนุนการ
ดำเนินงานของ IFAP ได้แก่ การแปลคู่มือสำหรับการศึกษาและการฝึกอบรมด้านวารสารศาสตร์เรื่อง “วารสารศาสตร์
ข่าวลวง และการบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร” ของยูเนสโก (Handbook for Journalism Education and
Training: Journalism, ‘Fake News,’ & Disinformation) เป็นภาษาไทยในรูปแบบ E-Book โดยกรมประชาสัมพันธ์
ซึ่งนำไปขยายผลด้วยการจัดงานเปิดตัวคู่มือดังกล่าวร่วมกับภาคีเครือข่าย และนำเนื้อหาไปประยุกต์ใช้
ในการสัมมนาเยาวชน “สื่อสร้างสรรค์ เท่าทันสื่อ” ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ นอกจากนี้
ยังอยู่ในระหว่างดำเนินกิจกรรมการผลิตคลิปวิดีโอสั้นภาษาไทยอธิบายเนื้อหาคู่มือฯ ทั้ง ๗ หน่วยการเรียนรู้
เพื่อนำมาเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์และสื่ออื่น ๆ ของกรมประชาสัมพันธ์ โดยมุ่งหวังให้สื่อมวลชน นักเรียน
นักศึกษา และประชาชนไทยได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ การศึกษา และการดำเนินชีวิต
อย่างรู้เท่าทันสื่อต่อไป โดย Ms. Dorothy K. Gordon ประธาน IFAP ชาวกานาได้กล่าวชื่นชมการทำงาน
ของไทยในประเด็นดังกล่าวและกล่าวเชิญชวนให้ไทยเข้าร่วมคณะทำงานด้านการรู้เท่าทันสารสนเทศของ IFAP ด้วย

๓. ประโยชน์/แนวคิด

กรมประชาสัมพันธ์ในฐานะหน่วยงานหลัก สามารถดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนภารกิจด้านการพัฒนาสื่อในประเทศให้บรรลุเป้าหมายผ่านการประชุมคณะกรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชนของยูเนสโก เพื่อนำมาเชื่อมโยงกับข้อมูลข่าวสารภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน โดยมุ่งเน้นประเด็นหลัก ๆ ที่ IFAP ให้ความสำคัญภายใต้การทำงานของคณะทำงาน ๖ ด้าน ได้แก่ การรู้เท่าทันสารสนเทศ (Information Literacy) การเก็บรวบรวม อนุรักษ์สารสนเทศ (Information Preservation) ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา (Information for Development) จริยธรรมทางข้อมูลสารสนเทศ (Information Ethics) การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ ได้อย่างสะดวกเท่าเทียม (Information Accessibility) และโครงการพหุภาษาออนไลน์ (Multilingualism in Cyberspace) ตลอดจนพิจารณาดำเนินกิจกรรมที่สนับสนุน “วันสากลแห่งการเข้าถึงข้อมูล” (International Day for Universal Access to Information: IDUAI) ในวันที่ ๒๘ กันยายนของทุกปี

๔. การเผยแพร่ผลลัพธ์จากการประชุม

๔.๑ ฝ่ายเลขาฯ นำเสนอเนื้อหาบน Facebook Fanpage ของสำนักการประชาสัมพันธ์ ต่างประเทศ

๔.๒ ส่งรายงานการประชุมให้กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) รวบรวมผลงานในภาพรวมของประเทศ

ส่วนส่งเสริมงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ

สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ

กรมประชาสัมพันธ์

๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

